

Na osnovu članova 19. i 21. Statuta Saveta za štampu i članova 15. i 16. Poslovnika o radu Komisije za žalbe, Komisija za žalbe Saveta za štampu u sastavu: Zlatko Čobović, Tamara Skrozza, Jelena Petković, Nadežda Budimović, Filip Švarn, Jelka Jovanović, Rodoljub Šabić, Ana Martinoli, Sanja Pavlović i Milena Vasić na sednici održanoj 24. 4. 2025. godine, većinom glasova, donosi

ODLUKU

Tekstom „Još jedan poziv na nasilje: Mi ili oni“, objavljenim 15. marta 2025. godine, portal „Politika.rs“

1.prekršio je tačke 1 i 2 Poglavlja I (Istinitost izveštavanja) Kodeksa novinara i novinarki Srbije o obavezi novinara /novinarki da tačno, nepristrasno, potpuno i blagovremeno izveste o događajima od javnog interesa, držeći se novinarskih standarda koje propisuje Kodeks, da prave jasnu razliku između činjenica koje prenose i komentara, pretpostavki i nagađanja,

2. prekršio je tačku 2 Poglavlja II (Nezavisnost od uticaja), po kojoj ekonomski i politički interesi izdavača ne smeju da utiču na uređivačku politiku na način koji bi za posledicu imao netačno, pristrasno, nepotpuno i neblagovremeno informisanje javnosti,

3.prekršio je tačke 1, 2 i 3 Poglavlja III (Odgovornost novinara/novinarki), po kojima su novinari/novinarke dužni da rade u javnom interesu i da, u skladu sa profesionalnim normama, objavljuju činjenice neophodne građanima da donose informisane odluke, da neguju kulturu i etiku javne reči, ne koriste govor mržnje, agresivnu retoriku ili retoriku koja može podsticati na diskriminaciju ili agresivno ponašanje i odgovorni su, pre svega, javnosti i tu odgovornost ne smeju da podrede interesima drugih, a posebno ne interesima izdavača, korporacija, vlada i drugih državnih organa,

4.prekršio je i tačku 3 Poglavlja VIII (Odnos prema izvorima) o obavezi novinara/novinarki da konsultuju više izvora.

Nalaže se portalu „Politika.rs“ da odluku objavi u narednih pet dana od dana dostavljanja odluke.

Odluka Komisije biće objavljena na sajtu Saveta za štampu (www.savetzastampu.rs) i dostupna javnosti.

OBRAZLOŽENJE

Podnosilac žalbe Marko Marjanović, na mreži X poznat pod imenom Kristal Met Dejmon, podneo je žalbu, navodeći da je sporni tekst činjenično netačan, jer on nije politički opozicioni aktivista, kako je navedeno. Nije član nijedne stranke i sve piše samo u svoje ime i nigde nije pozivao na nasilje, a predstavljeno je kao da je to uradio. Navedeno je da je i ranije privođen, što je netačno, jer su ga priveli samo jednom (zbog rasprave oko SNS štanda na Bajlonijevoj pijaci), dakle nije reč o višestrukom privođenju, već se desilo jednom i to jer je zvao policiju da prijavi da SNS aktivisti nisu prijavili štand za zauzimanje javne površine, pa je policija privela njega jer je prijavio. Tekst, kako se navodi u žalbi, nema nikakav informativni, već uvredljiv karakter, kojim se žaliocu crta meta na čelo i postaje žrtva progona. Po mišljenju advokata žalioca, tekstom su prekršene odredbe iz poglavlja Istinitost izveštavanja (jer tvrdnje nisu činjenično tačne, već sadrže klevete i uvrede), Odgovornost novinara (zbog korišćenja govora mržnje i agresivne retorike), Poštovanje dostojanstva (jer medij širi neistine da bi mu narušio reputaciju i diskriminiše ga zbog drugačijeg mišljenja), kao i Poštovanje privatnosti, zbog objavljivanja fotografije.

Redakcija portala “Politika.rs” nije odgovorila na žalbu.

Komisija za žalbe je ocenila da je reč o tekstu koji nije napisan u skladu sa osnovnim profesionalnim standardima, tendenciozan je i zlonameran, a novinar se služe floskulama uobičajenim za opisivanje ljudi koji imaju drugačije političko mišljenje. Komisija veruje da cilj nije bio informisanje javnosti, već diskreditacija žalioca, te da izveštavanje u ovom slučaju nije ni tačno ni potpuno.

Od žalitelja nije zatraženo objašnjenje u vezi sa onim što je objavio, već autor teksta sam učitava značenje u ono što je napisano, pa se tako tvrdnja “mi ili oni”, tumači kao poziv na nasilje.

Takođe, potpuno proizvoljno se tvrdi da je reč o “opozicionom političkom aktivisti”, dok se iz tvrdnje “i ranije je privođen” zaista može zaljučiti da se to dešavalo više puta.

Komisija, zato, smatra da je prekršena odredba koja se odnosi na obavezu pravljenja jasne razlike između činjenica koje se prenose, pretpostavki i nagađanja, jer je sve zasnovano na tumačenju redakcije šta je žalitelj mislio, kao i na spekulacijama o njegovom političkom delovanju.

Komisija podseća i da su novinari/novinarke dužni da rade u javnom interesu i da, u skladu sa profesionalnim normama, objavljuju činjenice neophodne građanima da donose informisane odluke, kao i da tu odgovornost javnosti ne smeju da podrede interesima drugih, a posebno ne interesima izdavača, korporacija, vlada i drugih državnih organa, što je, po mišljenju Komisije, ovoga puta bio slučaj. Komisija veruje da se redakcija, odlučivši se za

ovakav način izveštavanja, vodila nekim drugim interesom, a ne javnim, kao i da je ovaj tekst deo kampanje protiv svih pojedinaca koji podržavaju proteste.

Jedan član Komisije je ostao uzdržan, ukazujući na to da je podnosilac žalbe osoba koja vodi kampanje protiv novinara, vređa ih, koristi neprimeren rečnik i objavljuje njihove privatne podatke, te da ne može objektivno da odlučuje o njegovoj žalbi.

Članovi Komisije su bili saglasni sa tim da žalitelj koristi rečnik koji ne doprinosi kvalitetu komunikacije u javnom prostoru i da targetira ljude, ali su ocenili da to ne sme da utiče na odlučivanje o žalbi koju je podneo.

Beograd, 24. 4. 2025.

Predsedavajuća

Milena Vasić